

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE**

**PLAN DJELOVANJA ZA PROMICANJE I
USPOSTAVLJANJE RAVNOPRAVNOSTI
SPOLOVA 2023.-2026.**

Zagreb, ožujak 2023. godine

SADRŽAJ:

1. Uvod/osnova za donošenje
2. Analiza stanja
 - a. Analiza stanja zaposlenih s obzirom na spol
 - b. Analiza članstva u upravnim vijećima ustanova iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede
 - c. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva poljoprivrede iz rodne perspektive
3. Ciljevi
4. Posebne privremene mjere
5. Način provedbe
6. Plan provedbe aktivnosti vezanih uz Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine
7. Metode praćenja provedbe
8. Prava, obveze i način rada koordinatora/ice
9. Završne odredbe

1. Uvod/ osnova za donošenje

Na temelju članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, broj 82/08. i 69/17., u daljnjem tekstu: Zakon) Ministarstvo poljoprivrede kao tijelo državne uprave dužno je izraditi analizu i prijedlog mjera u okviru plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Ministarstvo poljoprivrede donosi Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2023. do 2026. godine.

2. Analiza stanja

a. Analiza stanja zaposlenih s obzirom na spol

U Ministarstvu poljoprivrede, na dan 31. listopada 2022. godine bilo je ukupno zaposlenih 857 osoba, od toga 828 na neodređeno vrijeme i 29 na određeno vrijeme. U kategoriji državnih službenika/ica i namještenika/ica, udio žena iznosio je 61,96 %, a udio muškaraca 38,04 %. Udio žena i muškaraca na rukovodećim radnim mjestima od ukupnih 276, u listopadu 2022. godine iznosio je: žene 169, muškarci 107. Od 4 dužnosnika, 1 je žena i 3 muškarca. Prema stupnju obrazovanja, najviši stupanj stručne spreme VSS ima 786 ukupno zaposlenih, od toga 482 žena i 304 muškaraca.

Tablica1.: Zaposlenici po vrsti prijma u državnu službu i spolu

Broj zaposlenih po vrsti prijma (stanje s 31.10.2022.)	Državni službenici/ce i namještenici/ce			
	Žene	Muškarci	Ukupno	%Žene
Ukupni broj zaposlenih na neodređeno	514	314	828	62,08
VSS	467	292	759	61,53
VŠ	11	5	16	68,75
SSS	33	17	50	66
NSS,KV	3	0	3	100
Ukupni broj zaposlenih na određeno	17	12	29	58,62
VSS	15	12	27	55,55
VŠ	0	0	0	0
SSS	2	0	2	100
NSS,KV	0	0	0	0

Osobnost i dostojanstvo službenika i namještenika štiti se od uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja poslodavca, nadređenih, suradnika i osoba s kojima službenik/ica i namještenik/ca redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova. U slučaju uznemiravanja ili diskriminacije te spolnog uznemiravanja, državni službenik/ica i namještenik/ica može se obratiti osobi ovlaštenoj za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva (povjerljivom savjetniku/ci). Ukupno je u razdoblju od 2019. do 2022. godine zaprimljeno 2 pritužbe i to obje u 2019. godini.

Tablica 2.: Broj i vrsta pritužbi povjerljivom savjetniku

Broj i vrsta pritužbi povjerljivom savjetniku	2019.		2020.		2021.		2022.	
	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M
Ukupni broj zaprimljenih pritužbi	1	1	0	0	0	0	0	0
Broj utvrđenih slučajeva uznemiravanja	0	0	0	0	0	0	0	0
Broj utvrđenih slučajeva spolnog uznemiravanja	0	0	0	0	0	0	0	0
Broj pokrenutih postupaka radi zaštite dostojanstva pred nadležnim sudom	0	0	0	0	0	0	0	0

b. Analiza članstva u upravnim vijećima ustanova iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede

Ministarstvo poljoprivrede, u ime Republike Hrvatske, obavlja prava i dužnosti osnivača u tri ustanove i to: Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu, Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i Državnoj ergeli Đakovo i Lipik. Od ukupnog broja imenovanih članova u Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu koje na prijedlog ministra nadležnog za poljoprivredu imenuje Vlada Republike Hrvatske, imenovan je predsjednik i 3 člana koji su muškarci. U Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, u skladu sa Zakonom o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine, br. 30/09. i 56/13.) predsjednika Upravnog vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske, a po položaju je to ministar nadležan za poljoprivredu, dok su članovi koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za poljoprivredu, jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poljoprivredu, jedan predstavnik ministarstva nadležnog za financije i jedan predstavnik ministarstva nadležnog za regionalni razvoj. U Agenciji za plaćanja imenovane su 4 žene. U Državnoj ergeli Đakovo i Lipik predsjednika i tri člana Upravnog vijeća imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za poljoprivredu, od kojih su imenovana 3 muškarca i jedna žena.

Tablica 3.: Članstvo u upravnim vijećima ustanova 2022.

2022.	HAPIH	APPRRR	DEDL
Ukupan broj članova	5 (4 imenuje VRH)	5 (4 imenuje VRH)	5 (4 imenuje VRH)
Žene	0	4	1
Muškarci	4	0	3

c. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva poljoprivrede iz rodne perspektive

Ministarstvo poljoprivrede obavlja upravne i druge poslove koji su utvrđeni Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, broj 85/20.) koji se odnose na područje poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja

poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije i veterinarstva. Ministarstvo poljoprivrede, između svega ostalog provodi i koordinira mjere ruralnog razvoja, razvitka seoskog prostora, ekološke i održive poljoprivrede, poljoprivrednog zadrugearstva i drugih oblika udruživanja u poljoprivredi i ribarstvu, promicanja autohtonih proizvoda, marketinške pripreme poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Također, Ministarstvo poljoprivrede provodi mjere poticajne politike u poljoprivredi i ribarstvu sukladno zakonodavnom okviru zajedničke poljoprivredne i ribarstvene politike Europske unije, uređuje i koordinira sufinanciranje poljoprivrede, ribarstva i prerade poljoprivrednih proizvoda proračunskim sredstvima te koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama Europske unije u dijelu koji se odnosi na poljoprivredu, prehranu, ruralni razvoj i ribarstvo, provodi projekte iz fondova i programa EU-a i ostalih oblika međunarodne pomoći.

U svrhu analize stanja u području nadležnosti Ministarstva poljoprivrede iz rodne perspektive provedena je analiza dosadašnjih aktivnosti kako slijedi opisno:

Zastupljenost žena u radnoj snazi u poljoprivredi uravnotežena je u cijeloj Hrvatskoj, u Kontinentalnoj Hrvatskoj (45,3%), u Jadranskoj Hrvatskoj (42,2%), no promotrimo li udio nositeljica poljoprivrednih gospodarstava u odnosu na ukupan broj nositelja poljoprivrednih gospodarstava (PG) primjetan je relativno mali rast od 2013. godine. Tako je u 2013. godini udio žena nositeljica PG-a bio 27,94%, a u nastavku se daje pregled udjela nositeljica u dva organizacijska oblika poljoprivrednih gospodarstava: obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo i trgovačko društvo.

Tablica 4.: Nositelji obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava po spolu (2019.-2021.)

ORGANIZACIJSKI OBLIK - OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO					
GODINA	ŽENE	ŽENE %	MUŠKARCI	MUŠKARCI %	UKUPNO
2019.	49.571	30,42	113.395	69,58	162.966
2020.	46.618	30,14	108.061	69,86	154.679
2021.	41.576	29,51	99.298	70,49	140.874

Izvor: APPRRR, obrada MP

Najzastupljeniji oblik poljoprivrednih gospodarstava u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava u razdoblju 2019.-2021. je obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo - OPG (92,44%). Nositeljica tog, najzastupljenijeg oblika- OPG u razdoblju od 2019. do 2021. godine je u prosjeku 30%.

Tablica 5.: Nositelji poljoprivrednih gospodarstava po spolu kod organizacijskog oblika trgovačko društvo (2019.-2021.)

ORGANIZACIJSKI OBLIK - TRGOVAČKO DRUŠTVO					
GODINA	ŽENE	ŽENE	MUŠKARCI	MUŠKARCI	UKUPNO

		%		%	
2017.	667	26,12	1.887	73,88	2.554
2018.	703	26,13	1.987	73,87	2.690
2019.	734	25,79	2.112	74,21	2.846
2020.	794	26,13	2.245	73,87	3.039
2021.	870	26,48	2.415	73,52	3.285

Izvor: APPRRR, obrada MP

Podaci koji obuhvaćaju razdoblje 2017. do 2021. i govore o nositeljicama poljoprivrednih gospodarstava u obliku trgovačkih društava pokazuju da su žene zastupljene u prosjeku 26,13%, odnosno 4,08% manje nego u obliku OPG. Isto upućuje na to da stanje u ruralnom prostoru, a time i rodna ravnopravnost, jesu pod utjecajem stava i utjecaja dominantne muške većine, kako u gospodarstvu, tako i u politici te dijeli sudbinu šireg okruženja i društva u kome se nalazi.

Ovdje je valja naglasiti i činjenicu da je udio žena nositeljica poljoprivrednih gospodarstava na razini EU u prosjeku 28%.

Provedbom mjera u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2022. doprinijelo se poboljšanju uvjeta života i rada u ruralnom prostoru za cjelokupno stanovništvo ruralnih područja neovisno o spolu. Nastavak pozitivnih promjena planira se i u okviru provedbe Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje od 2023 do 2027. godine. Također, članovima Nacionalne ruralne mreže (NRM) u 2022. godini bilo je omogućeno sufinanciranje aktivnosti koje doprinose ciljevima NRM, a odnosile su se na žene u poljoprivredi, s fokusom na povećanje broja žena u poljoprivredi u naredno razdoblje.

U Akcijskom planu za provedbu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova, za razdoblje do 2024. Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede Ministarstva poljoprivrede provoditelj je Mjere 1.4. Unaprijediti položaj ruralnih žena te je za njeno provođenje predviđeno 300.000,00 kn sredstava za provođenje Mjere 1 iz Programa ruralnog razvoja (EAFRD). Rok provedbe je 4. kvartal 2024., a do tada je predviđeno kroz tečaj „Poduzetništvo žena u ruralnim područjima“ educirati žene koje rade kroz OPG-e. Planirano je minimalno 10 tečajeva kojima bi se obuhvatila većina područja Republike Hrvatske. Do sada, Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede je održala 3 tečaja i to: krajem 2021. u Petrinji, Sisačko-moslavačka županija, u ožujku 2022. u Slunju, Karlovačka županija te u prosincu 2022. godine u Sv. Ivanu Zelina, Zagrebačka županija.

U zadnjoj izmjeni Programa osposobljavanja za 2021. godinu iz Mjere 1 – Prenosnje znanja i aktivnosti informiranja, Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede prijavila je novi modul tečaja iz podmjere 1., tip operacije 1.1.2.: „Poduzetništvo žena na ruralnim područjima“. Modul je nastao u suradnji s Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, a kao direktan doprinos Ministarstva poljoprivrede poboljšanju položaja žena, poljoprivrednica, kroz edukaciju o poduzetničkim mogućnostima na ruralnim područjima.

Tečaj obuhvaća sljedeće teme:

- **Položaj žena u ruralnom području**, s ishodom osposobljavanja: Polaznica je upoznata je s položajem žena u ruralnom području s gospodarskog, sociološkog i kulturološkog stajališta

- **Oснаživanje žena kroz poljoprivrednu proizvodnju i dopunske djelatnosti**, s ishodom osposobljavanja: Saznati mogućnosti osnaživanja žena kroz poljoprivrednu proizvodnju i dopunske djelatnosti. Imati spoznaje za stvaranja ekonomske neovisnosti na ruralnim područjima

- **Pojam Poljoprivrednog gospodarstva (SOPG, OPG, PG)**, s ishodom osposobljavanja: Znati definirati pojam poljoprivrednog gospodarstva te znati oblike poljoprivrednog gospodarstva. Poznavanje propisa koji uređuju ovo područje diversifikacije na PG-u

- **Dopunske djelatnosti na PG-u**, s ishodom osposobljavanja: Znati definirati pojam dopunske djelatnosti na PG-u. Poznavanje propisa koji uređuju ovo područje diversifikacije na PG-u

- **Diversifikacija poljoprivrednog gospodarstva kroz preradu poljoprivrednih i nepoljoprivrednih proizvoda na PG-u**, s ishodom osposobljavanja: Upoznati s mogućnostima diversifikacije djelatnosti na PG-u koje se bavi biljnom i/ili animalnom proizvodnjom. Poznavanje propisa koji uređuju ovo područje diversifikacije na PG-u. Sudjelovanje u praktičnom prikazu jednog od oblika prerade (sir, jogurt, maslac, džem, sok, sušeno voće/povrće, energetske pločice)

- **Diversifikacija poljoprivrednog gospodarstva kroz seoski turizam i uslužne djelatnosti na PG-u**, s ishodom osposobljavanja: Upoznati s mogućnostima diversifikacije djelatnosti na PG-u kroz seoski turizam i/ili uslužne djelatnosti. Poznavati propise koji uređuju ovo područje diversifikacije na PG-u. U sklopu obrade ove teme provodi se i terenski obilazak jednog gospodarstva koje se bavi seoskim turizmom/uslužnim djelatnostima na OPG-u.

- **Revitalizacija tradicijskih obrta i tradicijskih vještina na ruralnom području**, s ishodom osposobljavanja: Znanje definicija pojma tradicijski obrt i tradicijske vještine. Poznavanje propisa koji uređuju ovo područje diversifikacije na PG-u. Upoznati s jednim od oblika tradicijskog obrta/tradicijskih vještina.

- **Praktično edukacija iz tradicijskih vještina**, s ishodom osposobljavanja: Sudjelovanje u praktičnom prikazu tradicijskog obrta/tradicijske vještine i izrada jednog od uporabnih predmeta tradicijskog obrta/tradicijske vještine (keramika, košare, cekeri, filcanje vune, zlatovez, tkanje, izrada aranžmana, izrada suvenira)

- **Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije**, s ishodom osposobljavanja: Upoznati s najvažnijim parametrima energetske učinkovitosti na PG-u, upoznati s različitim modelima i primjerima dobrih praksi u korištenju obnovljivih izvora energije na PG-u. Znati mogućnosti proizvodnje električne i toplinske energije putem fotonaponskih sustava na poljoprivrednim gospodarstvima, uz poznavanje pripadajuće zakonske regulative

- **Permakulturno, samoodrživo poljoprivredno gospodarstvo**, s ishodom osposobljavanja: Znati definirati pojmove permakulture. Poznavanje osnove permakulturnog samoodrživog poljoprivrednog gospodarenja. Praktični prikaz jednog od permakulturnih alata na terenu

- **Porezna politika i osnove knjigovodstva na PG-u**, s ishodom osposobljavanja: Znati objasniti postupak utvrđivanja porezne obveze po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva i vođenje poslovnih knjiga i knjigovodstvenih evidencija

- **Tržište i marketing poljoprivrednih proizvoda**, s ishodom osposobljavanja: Znati objasniti značaj marketinga i provođenja marketinških aktivnosti (strategije) za unaprjeđenje prodaje, tržišnog potencijala i konkurentnosti PG-a

- **Izravna prodaja poljoprivrednih proizvoda**, s ishodom osposobljavanja: Znati navesti i opisati oblike izravne prodaje poljoprivrednih proizvoda, objasniti osnovne preduvjete i pravni okvir za registraciju izravne prodaje na PG-u.

Kroz ova tri održana tečaja, do sada su tečaj završile četrdeset i jedna (41) polaznica.

Ministarstvo poljoprivrede ima dobre alate za edukacije, pogotovo za teme koje zanimaju žene, a vezane su uz diversifikaciju poljoprivredne proizvodnje kroz različite prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda, kroz pružanje dodatnih usluga na OPG-u kao dopunskih djelatnosti na OPG-u, organizirane su dvije demonstracijske aktivnosti (operacija 1.2.1. – jednodnevna edukacija u max. trajanju od 6 sati) iz područja Poduzetništvo žena na ruralnim područjima i to:

1. Izrada buketa i aranžmana od prirodnih materijala, u Petrinji, 21. rujna 2022.
2. Izrada božićnih i novogodišnjih dekoracija od prirodnih materijala, u Petrinji, 25. studenoga 2022.

Ove edukacije su izvrsno prihvaćene od strane naših korisnica, a dosada ih je pohađala ukupno četrdeset i jedna polaznica (41) te iste zahtijevaju daljnje edukacije iz područja izrade tradicijskih proizvoda, a što će se i nastaviti organizirati tijekom sljedeće godine, kako na području Sisačko-moslavačke županije, tako i na području drugih županija.

Također, bitno za istaknuti jest da u tečajevima iz područja diversifikacije poljoprivredne proizvodnje, npr. u tečajevima prerade mlijeka, koji je najstariji tečaj diversifikacije i koji se provodi od 2016. godine, zamjetno je veći broj polaznica u odnosu na polaznike (preko 70%).

Nadalje, kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020. godine i Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027. godine, praktična primjena politike jednakih mogućnosti, nediskriminacije i pristupačnosti, kao dio sustava ravnopravnosti spolova, promiče se, gdje god je to moguće, kroz provedbu Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014. – 2020. godine (OPPiR), a isto je predviđeno i u okviru provedbe Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027. godine (PRA). Kao preduvjet promocije ravnopravnosti spolova, zaposlenici tijela uključenih u upravljanje i kontrolu OPPiR i PRA osposobljavaju se na području antidiskriminacijskog prava i politike Europske unije o zakonu i politikama o ravnopravnosti spolova, nacionalnom zakonu i politikama. Što se tiče OPPiR, s obzirom na njegove specifičnosti, kao i specifičnosti sektora ribarstva, u okviru mjera i sufinanciranih operacija nisu se provodile posebne mjere kojima se dodatno promiču načela promicanja ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrane diskriminacije. Međutim, određene posebne mjere kojima se promiču predmetna načela su prisutne u okviru provedbe lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, točnije provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (LRSR). Naime, jedan od kriterija za odabir LRSR-a je bio kriterij vezan uz primjenu ovih načela, tj. prednost je kroz dodjelu bodova dana onim LRSR-ima koje obuhvaćaju što veći broj ovih načela. Također, određene LRSR predviđale se u okviru svojih specifičnih kriterija davanje prednosti kod odabira onim operacijama koje će doprinijeti promicanju ovih načela, među ostalim promicanju ravnopravnosti žena i muškaraca. U odnosu na programsko razdoblje 2021.-2027. godine, a obzirom da je u ribarstvu i akvakulturi prisutan nedostatak prepoznavanja uloge žena, PRA-om je predviđeno kroz različite mehanizme, u mjeri u kojoj je primjenjivo, poticati načelo ravnopravnosti spolova, posebno jačati ulogu žena.

3. Ciljevi

Osnovni ciljevi Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova u razdoblju od 2023. do 2026. su:

- Promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova

- Primjena rodne perspektive u novom programskom razdoblju, Strateškom planu Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. te u Programu za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027.
- Povećanje broja žena, nositeljica obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

4. Posebne privremene mjere

Posebne privremene mjere s ciljem promjena koje vode većoj ravnopravnosti spolova nije potrebno posebno uvoditi. Ciljevi ovoga Plana će se ostvarivati kroz planirane aktivnosti u narednom razdoblju.

5. Način provedbe

Ustavom Republike Hrvatske ravnopravnost spolova je određena kao jedno od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava. U tom smislu kroz aktivnosti informiranja važno je kontinuirano djelovati na promicanju znanja i svijesti državnih službenika/ica i namještenika/ica u Ministarstvu poljoprivrede o ravnopravnosti spolova.

- a. **Informiranje državnih službenika/ica i namještenika/ica u Ministarstvu poljoprivrede o pravima kojima se promiče usklađivanje privatnih i poslovnih obveza, kao što su informacije vezane uz korištenje roditeljskog dopusta, mogućnosti korištenja kliznog radnog vremena koje je definirano Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva poljoprivrede i dr.**

Rok provedbe: kontinuirano

Nositelj: Glavno tajništvo, Sektor za ljudske potencijale, uredsko poslovanje i sigurnosne poslove

- b. **Informiranje državnih službenika/ica i namještenika/ica u Ministarstvu poljoprivrede o mehanizmima za sprječavanje diskriminacije na osnovu spola na radnom mjestu na način da će se na mrežnim stranicama Ministarstva poljoprivrede uz već objavljeni kontakt osobe koja je ovlaštena primati i rješavati pritužbe vezane uz zaštitu dostojanstva državnih službenika/ica i namještenika/ica, odnosno povjerljivog savjetnika/ice objaviti i informacije o kontaktima institucija koje se bave prevencijom diskriminacije, uključujući i Pravobraniteljicu za ravnopravnost spolova**

Rok provedbe: siječanj 2023.

Nositelj: Glavno tajništvo, Sektor za ljudske potencijale, uredsko poslovanje i sigurnosne poslove

- c. **Provođenje izobrazbe državnih službenika/ica u Ministarstvu poljoprivrede o ravnopravnosti spolova na način da će se državne službenike/ice redovito informirati o edukacijama iz toga područja koje se održavaju u Državnoj školi za javnu upravu putem e-maila, kao i poticati zaposlenike na pohađanje tih edukacija.**

Rok provedbe: kontinuirano po potrebi

Nositelj: Glavno tajništvo, Sektor za ljudske potencijale, uredsko poslovanje i sigurnosne poslove

- d. **U provedbi Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. – 2027. dionici u projektima uvijek trebaju voditi računa o rodnoj perspektivi te imati na umu postoji li i kakav učinak rodnih razlika na projektne aktivnosti, na koje posebno treba obratiti pozornost, koje treba unaprijediti. U tom smislu:**

- kako bi se unaprijedila ravnopravnost spolova i sudjelovanje žena u poljoprivredi i ruralnom razvoju, prilikom kreiranja kriterija odabira, tamo gdje je primjenjivo, za projekte koji će se financirati u okviru Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023.–2027., pored sektorskih prioriteta vodit će se briga i o unapređenju ekonomskog i socijalnog položaja ugroženih skupina i poslovnih subjekata, među kojima su i gospodarski subjekti čiji su vlasnici ili kojima upravljaju žene. Također, kroz Nacionalu mrežu Zajedničke poljoprivredne politike, nastaviti će se poticati aktivnosti koje se vode računa o rodnoj perspektivi s naglaskom na položaj žena u poljoprivredi.

Rok: kontinuirano

Nositelj: Uprava za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju

- e. **U provedbi Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021.-2027 dionici u projektima uvijek trebaju voditi računa o rodnoj perspektivi te imati na umu postoji li i kakav učinak rodnih razlika na projektne aktivnosti, na koje posebno treba obratiti pozornost, koje treba unaprijediti. U tom smislu:**

- u skladu s načelom rodno osviještene politike, a kako bi se osiguralo da su ravnopravnost spolova i nediskriminacija uzeti u obzir na svim razinama provedbe i praćenja PRA-e, djelovanja koja će se financirati trebaju biti u skladu s načelima ravnopravnosti, kao i promicati praktičnu primjenu gdje god je to moguće. Važan preduvjet predstavlja razvoj zajedničkog razumijevanja i prepoznavanja u pogledu promocije ravnopravnosti

muškaraca i žena, nediskriminacije i pristupačnosti. U tom pogledu, nastaviti će se osposobljavanje novozaposlenih u tijelima u sustavu te korisnika koje će se poticati da trebaju obratiti punu pozornost na jednake mogućnosti, a principi će se odraziti u selekcijskim postupcima gdje je to prikladno, uključujući i promicanje istih kroz kriterije za odabir. Kako je ranije navedeno, uvažavajući specifičnosti PRA-e i predviđenih mjera u okviru istoga, utvrđena su djelovanja kojima se doprinosi zaštiti ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminaciji u sklopu određenih prioriteta i specifičnih ciljeva, dok u odnosu na ostale specifične ciljeve, djelovanja u okviru istih, s obzirom na svoju prirodu, nisu posebno usmjerena ka promicanju načela ravnopravnosti. Djelovanja usmjerena ka promicanju spomenutih načela u okviru PRA-e predviđena su u okviru prioriteta i specifičnih ciljeva, kako slijedi:

Prioritet: 1. Poticanje održivog ribarstva te obnova i očuvanje vodenih bioloških resursa

Specifični cilj 1.1.: Jačanje gospodarski, socijalno i okolišno održivih ribolovnih aktivnosti

Promicanje načela posebno kroz mjere za ribarske luke, diversifikaciju i nove oblike prihoda, partnerstva, savjetodavne i obrazovne usluge

Specifični cilj 1.4.: Poticanje učinkovite kontrole i izvršenja u ribarstvu, uključujući borbu protiv ribolova NNN, kao i pouzdanosti podataka za donošenje odluka utemeljenih na znanju

Kroz provedbu djelovanja prikupljanja podataka, moguće je doprinijeti poboljšanju prepoznavanju uloge žena u ribarstvu, osobito prikupljanjem i obradom podataka o njihovoj ulozi u ribarstvu, a posebno imajući na umu da je u ribarstvu i akvakulturi prisutan nedostatak prepoznavanja uloge žena

Specifični cilj 1.6.: Doprinos zaštiti i obnovi vodene bioraznolikosti i ekosustava

Djelovanja u okviru ovoga SC-a doprinose jačanju uključenosti dionika i organizacija civilnog društva kroz sudjelovanje kako u njihovoj pripremi tako i njihovoj provedbi, uzimajući u obzir glavne ciljne skupine

Prioritet: 2. Poticanje održivih aktivnosti akvakulture te prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture, čime se pridonosi sigurnosti opskrbe hranom u Uniji

Specifični cilj 2.1.: Promicanje održivih aktivnosti akvakulture, osobito jačanje konkurentnosti akvakulturne proizvodnje, uz istodobno osiguravanje dugoročne okolišne održivosti aktivnosti

Ka promicanju horizontalnih načela prvenstveno su usmjerena djelovanja vezana za jačanje znanja i razvoj obrazovnih i strukovnih programa, za unaprjeđenje uvjeta rada i sigurnosti kao i za smanjenje administrativnog

opterećenja s ciljem olakšavanja pristupačnosti akvakulture novim, osobito mladim uzgajivačima

Specifični cilj 2.2.: Promicanje stavljanja na tržište, kvalitete i dodane vrijednosti proizvoda ribarstva i akvakulture te prerada tih proizvoda

U okviru ovoga SC-a, ka promicanju horizontalnih načela prvenstveno su usmjerena djelovanja vezana za jačanje znanja te za unaprjeđenje uvjeta rada i sigurnosti

Prioritet: 3. Omogućivanje održivog plavoga gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanje održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica

Specifični cilj: 3.1.: Omogućivanje održivog plavog gospodarstva u obalnim, otočnim i kopnenim područjima te poticanje održivog razvoja ribarskih i akvakulturnih zajednica

Lokalne razvojne strategije izrađene od strane lokalnih akcijskih skupina u ribarstvu (FLAG) uzimaju u obzir politiku ravnopravnosti spolova, nediskriminaciju i pristupačnost. U svrhu promicanja horizontalnih načela odnosno zaštite ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije, kroz ovaj specifični cilj poticati će se sudjelovanje žena u smislu zapošljavanja i poduzetništva u akvakulturi, marketingu u području ribarstva, diversifikaciji i povezanim gospodarskim aktivnostima vezano uz preradu proizvoda ribarstva.

Također, kako bi se osiguralo poštivanje ravnopravnosti spolova i vodilo računa o rodno osviještenoj politici, organizirat će se edukacije u koje će se uključiti predstavnike drugih relevantnih institucija i tijela sustava upravljanja i kontrole provedbe PRA. Sukladno PRA, u mjerama u kojima je primjenjivo, Upravljačko tijelo će pripremiti vodiče/smjernice za korisnike, a koji će sadržavati upute korisnicima o uvažavanju i promicanju načela ravnopravnosti spolova i rodno osviještene politike. Tamo gdje je primjenjivo, koristit će se kriteriji za odabir projekata koji imaju u cilju promicanje načela jednakih mogućnosti i ravnopravnosti spolova kroz rodno osviještenu politiku, davanjem prednosti kod odabira onim operacijama koje će doprinijeti promicanju ovih načela. Također, kontinuirano će se promicati praktična primjena gdje god je to moguće, i na izradu lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu, kao i njihovoj provedbi.

Rok: kontinuirano

Nositelj: Uprava ribarstva

f. Promicanje jednakih mogućnosti, odnosno ravnopravnosti spolova u javnim pozivima, natječajima i sl.

Rok: 2023.-2027.

Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo

- g. U sve aktivnosti Ministarstva poljoprivrede vezane uz informiranje, komuniciranje i vidljivost u novom programskom razdoblju, uvrstiti promicanje ravnopravnosti spolova**

Rok: 2023.-2027.

Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo

- h. Promicanje ravnopravnosti spolova prilikom zapošljavanja, napredovanja, dodatnog obrazovanja i stručnog usavršavanja na način da se kod donošenja rješenja o rasporedu na radna mjesta, kao i drugih rješenja o pravima i obvezama državnih službenika/ica i namještenika/ica koriste nazivi u odgovarajućem rodu te će se poticati državne službenike i namještenike na korištenje naziva radnih mjesta u odgovarajućem rodu. Na isti način će se postupati i prilikom izrade drugih dokumenata u kojima se navode radna mjesta i kvalifikacije.**

- Rok: kontinuirano

- Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo

- i. Proporcionalna zastupljenost oba spola pri imenovanju članova/ica u upravnim vijećima i drugim tijelima, povjerenstvima, radnim skupinama koja se osnivaju u Ministarstvu poljoprivrede**

- Rok: kontinuirano

- Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo

- j. Podizanje razine svijesti državnih službenika/ica i namještenika/ica o uporabi rodno osjetljivog jezika prilikom izrade akata iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede**

- Rok: kontinuirano

- Nositelj: Sve ustrojstvene jedinice gdje je primjenjivo

6. Plan provedbe aktivnosti vezanih uz Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine

U skladu s Nacionalnim planom za ravnopravnost spolova, za razdoblje do 2027. godine te Akcijskim planom za provedbu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova, za razdoblje do 2024. nastaviti će se provedba edukacijskih radionica „Poduzetništvo žena u ruralnim područjima“ kroz koji će se educirati žene koje rade u/i kroz obiteljska poljoprivredna gospodarstva u cilju povećanja njihovog udjela u vlasništvu OPG-a.

- Rok: kontinuirano
- Nositelj: Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede

7. Metode praćenja provedbe

Ministar/ica može u svako doba zatražiti izvješća o provedbi pojedinih aktivnosti iz ovoga Plana djelovanja, kao i zatražiti dodatne podatke i informacije od osoba zaduženih za provedbu istoga.

Jednom godišnje, u siječnju tekuće za proteklu godinu, će nositelji aktivnosti dostaviti koordinadoru/ici izvještaj o provedbi predloženih mjera iz ovoga Plana djelovanja, a koordinador/ica će iste objediniti i dostaviti ministru/ici na znanje.

8. Prava, obveze i način rada koordinadora/ice za ravnopravnost spolova

Koordinator/ica u Ministarstvu poljoprivrede ima sljedeća prava i obveze:

- izrađuje nacrt Plana djelovanja u suradnji s drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva
- prati provedbu Plana djelovanja nositelja pojedinih aktivnosti
- prikuplja od ustrojstvenih jedinica Ministarstva, ovisno o njihovoj nadležnosti, podatke, očitovanja, izvješća o provedbi dokumenata i ovoga Plana djelovanja radi izrade objedinjenog izvješća
- koordinira provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova
- kontinuirano se usavršava te potiče i izobrazbu ostalih državnih službenika/ica i namještenika/ica u Ministarstvu poljoprivrede
- surađuje s Uredom za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova te ostalim koordinadorima/icama za ravnopravnost spolova
- na temelju izvješća koje će dostaviti nositelji aktivnosti iz ovoga Plana, Uredu za ravnopravnost spolova, svake dvije godine, priprema objedinjeno Izvješće o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova.

9. Završne odredbe

- a. Ovaj Plan djelovanja je prethodno odobren od strane Ureda za ravnopravnost spolova i donosi se za razdoblje od 2023. do 2026. godine.
- b. Ovaj Plan djelovanja objavit će se na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede.

KLASA: 023-01/22-01/48

URBROJ: 525-04/91-22-1

Zagreb, 28. ožujka 2023.

